

Sant Josep sense vels

Mentre el cardenal Antonio María Rouco Varela pronuncia l'homilia de la festa de la Sagrada Família en la plaça de Colón de Madrid, jo llisc Holbach. Em sobta l'actualitat d'aquest text, el seu missatge clar i net, la seua valentia: "El cristianisme sense vels" (Breviaris, PUV) es va publicar l'any 1761, amb el pseudònim d'un presumpte "difunt senyor Boulanger", i de seguida es va convertir en una obra tan llegida com prohibida. El baró d'Holbach és agosarat i brillant en el moment d'analitzar el Déu cristià: "En adoptar el Déu terrible dels jueus, el cristianisme ha donat més valor a la seua crueltat: el representa com el tirà més insensat, el més fals, el més cruel que l'esperit humà puga concebre, d'una barbàrie veritablement digna d'un dimoni." També resulta molt lúcida en el moment de desvelar les innombrables contradiccions que es

troben en la Bíblia, com ara quan es parla de Moisès: "Podem confiar-nos del testimoni d'un home que després d'haver fet passar pel tall de l'espasa 47.000 israelites té la barra de declarar que 'és el més dolç dels homes'?" Per a concloure que "els cristians, després d'haver pres per regla de conducta un llibre tal com és la Bíblia, és a dir, una obra plena de faules espantoses, d'idees horribles sobre la divinitat, de contradiccions sorprenents, no han sabut mai en què quedar-se, no han pogut mai posar-se d'acord en la manera d'entendre les voluntats d'un Déu canviant i capriciós."

D'aquesta manera, mentre el cardenal Rouco Varela declara als seus fidels: "El llenguatge de la creació és clar i inequívoc respecte al matrimoni: un home i una dona, l'espòs i l'espòsa que s'estimen per a sempre i donen la vida!", jo llisc Holbach: "Els jueus diuen que Jesús era fill d'un soldat anomenat Pandira o Panther, que va seduir Maria, que era una pentinadora casada amb un tal Jochanan; o, segons altres,

Martí Domínguez

JOSÉ LUIS INIESTA

Panira va gaudir diverses vegades de Maria, quan aquesta es pensava que mantenia relacions amb el seu marit. Per aquest mitjà, va quedar encinta, i el seu marit, disgustat, es va retirar a Babilònia." És a dir, per a alguns exegetes pagans Jesús és el fruit d'una unió il·legítima de Maria amb un soldat romà. És per això que els evangelistes varen forçar allò del "naixement virginal" per a evitar caure en les explicacions d'un embaràs conflictiu? Com escriu Mateu (1,19): "Maria, la seua mare, estava promesa amb Josep, i abans de viure junts, va quedar embarassada per obra de l'Esperit Sant."

Ah, amics, possiblement la necessitat d'ocultar que el pare del Messies era un soldat romà -Pantera- va crear tota aquella fauna incomprensible, font d'innombrables litigis, del "naixement virginal de Crist". I també va donar lloc a la iconografia del pare més perplex i infeliç de tota la història sacra: sant

Josep apareix en bona part de les obres del Renaixement enquimerat, del tot preocupat pels esdeveniments, quan no inconsolable. Els autors flamencs sempre el pinten en un segon terme respecte a Maria, sovint amb un gest malcarat (vegeu la *Nativitat* de Mabuse, a la National Gallery de Londres). Giotto el va representar, en la basílica de Sant Francesc d'Assís, absent, trist, esmaperdut en les seues reflexions. I Botticelli, en la *Nativitat mística*, fins i tot pinta un àngel que intenta consolar-lo, fent-li un colpet a l'esquena.

El llenguatge de la creació... Per què hem d'atendre les convencionals idees sobre el matrimoni del senyor Rouco Varela si, segons els evangelistes, el mateix Jesús és fruit de la més estrambòtica de les unions? Pobre sant Josep! Condemnat a ser una comparsa de l'Esperit Sant... No es mereixia el bon fuster de Nazaret saber la veritat? I si així ho decidia, refer la seua vida? Ausades que té raó Holbach: aquest és un Déu molt cruel i capriciós.

Per què hem d'atendre les convencionals idees sobre el matrimoni del senyor Rouco Varela si el mateix Jesús és fruit de la més estrambòtica de les unions?